

Sygn. akt VI U 1089/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Marta Walińska

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2022 r. w Bydgoszcy

na rozprawie

odwołania: E. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 10 czerwca 2021 r., znak:(...)

z dnia 11 czerwca 2021 r., znak: (...)

w sprawie: E. G. (1)

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o świadczenie uzupełniające i dodatek pielęgnacyjny

1/zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 10 czerwca 2022r. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej E. G. (1) prawo do świadczenia uzupełniającego od lutego 2021 r. do 31 maja 2023 roku,

2/ zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 10 czerwca 2022r. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej E. G. (1) prawo do dodatku pielęgnacyjnego od lutego 2021 roku do 31 maja 2023 roku,

3/ stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VIU 1089/21

UZASADNIENIE

Ubezpieczona E. G. (1) wniosła odwołania od :

a) decyzji ZUS z dnia 11 czerwca 2021r., którą odmówiono jej prawa do dodatku pielęgnacyjnego (sprawa o sygn. akt VI U 1089/21)

b) decyzji ZUS z dnia 10 czerwca 2021r. , którą odmówiono jej prawa do świadczenia uzupełniającego (sprawa o sygn. akt VI U 1090/21)

W uzasadnieniach obu odwołań ubezpieczona argumentowała, iż z powodu stanu zdrowia (problemów z kręgosłupem, które skutkowały operacjami i wymagają nadal ingerencji neurochirurgicznej) pozostaje osobą niezdolną do

samodzielnej egzystencji , albowiem w podstawowych czynnościach życiowych na co dzień jest uzależniona od osób trzecich. Nie jest w stanie samodzielnie się ubrać, umyć, skorzystać z toalety , nie mówiąc już o sprzątaniu, robieniu zakupów czy przygotowywaniu posiłków. Nie może się schylić , podnieść rąk do góry , nie może skrócić głowy.

W odpowiedzi na odwołania pozwany wniósł o ich oddalenie, powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 7 czerwca 2021r., stwierdzające, że ubezpieczona nie jest niezdolna do samodzielnej egzystencji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Ubezpieczona E. G. (1) (lat 49) jest uprawniona do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy okresowo - do 31 maja 2023r. Legitymuje się również umiarkowanym stopniem niepełnosprawności . W dniu 26 lutego 2021 r. w/w – na złożyła do ZUS dwa wnioski - o dodatek pielęgnacyjny oraz o świadczenie uzupełniające. Zaskarżonymi decyzjami odpowiednio z dnia 11 i 10 czerwca 2021r. r. organ rentowy odmówił jej prawa do obu świadczeń powołując się na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 7 czerwca 2021r., która nie stwierdziła u niej niezdolności do samodzielnej egzystencji.

/ okoliczności bezsporne /

Ubezpieczona pozostaje niezdolna do samodzielnej egzystencji, która to niezdolność będzie utrzymywała się przynajmniej do maja 2023 r. Zamieszkuje z partnerem i swoją matką w bloku na II piętrze. Z uwagi na dysfunkcję narządu ruchu (kończyn oraz kręgosłupa) skutkującą poważnymi ograniczeniami w poruszaniu się, chwytaniu przedmiotów, zginaniu się czy dźwiganiu nie jest w stanie samodzielnie wykonywać czynności dnia codziennego w postaci przygotowania posiłku, wykąpania się, ubrania, wyjścia z domu czy robienia zakupów. Przy ich wykonywaniu pomagają domownicy. Porusza się (z asystą w/w- nych) o jednej kuli, albowiem drugiej nie jest w stanie utrzymać.

/ dowód : zeznania ubezpieczonej - zapis AV k. 74, opinia biegłych - k. 25 – 28, 44- 45, 77, 95 akt sprawy /

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie opinii biegłych (głównej i kolejnych uzupełniających, w tym ostatniej opartej na bezpośrednim badaniu ubezpieczonej) , którą uznał za w pełni miarodajną dla poczynienia ustaleń co do niezdolności ubezpieczonej do samodzielnej egzystencji. Opinia została sporządzona przez specjalistów psychiatrę, psychologa i neurologa w oparciu o posiadane przez nich wiadomości specjalne, spełnia wymogi określone w art. 285 k.p.c. Złożone do opinii i podtrzymywane przez długi czas zastrzeżenia do opinii miały charakter polemiki z prawidłowymi ustaleniami biegłych. Ostatecznie, po wypełnieniu postulatu organu rentowego w postaci bezpośredniego badania ubezpieczonej przez biegłego neurologa, pozwany nie wniósł zastrzeżeń do końcowej opinii (pismo ZUS k. 101 akt sprawy).

Odwołania zasługiwały na uwzględnienie. Stosownie do treści art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty, jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyła 75 lat życia. Sam termin „niezdolność do samodzielnej egzystencji” zdefiniowany został w art. 13 ust. 5 ustawy, jako spowodowana naruszeniem sprawności organizmu konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy drugiej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Pojęcie to ma zatem szeroki zakres przedmiotowy. Obejmuje bowiem opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. oraz pomoc w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, składanie wizyt u lekarza. Wszystkie zaś powyższe elementy łącznie wyczerpują treść terminu „niezdolność do samodzielnej egzystencji” (tak SA w Katowicach w wyroku z dnia 21 lutego 2002 r., III AUa 1333/01, OSA 2003/7/28).

Stosownie do treści art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji / Dz. U. 2019 poz 1622 / świadczenie uzupełniające przysługuje osobom zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są: 1)obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej lub 2)posiadającymi prawo

pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, lub 3) cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 2 ustawy stanowi, iż : 1. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji, zwanym dalej "osobami uprawnionymi". W myśl ust. 2 świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 i 252), zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1700 zł miesięcznie.

W świetle opinii biegłych (w składzie psychiatra, neurolog i psycholog) sporządzonej w niniejszej sprawie zachodzą podstawy do stwierdzenia, iż ubezpieczona E. G. (2) pozostaje niezdolna do samodzielnej egzystencji. Samodzielnie wykonuje jedynie nieliczne czynności - spożywa posiłki, myje zęby i twarz oraz komunikuje się z otoczeniem. Wsparcia wymaga natomiast (z uwagi na dysfunkcję narządu ruchu) w niemal wszystkich pozostałych czynnościach życia codziennego – przy przygotowywaniu posiłków, kąpaniu się, poruszaniu się , robieniu zakupów , załatwianiu spraw urzędowych.

Tym samym spełnia przesłankę pozwalającą na przyznanie jej prawa do świadczenia uzupełniającego oraz dodatku pielęgnacyjnego to znaczy pozostaje niezdolna do samodzielnej egzystencji , która to niezdolność będzie utrzymywała się przynajmniej do maja 2023 r. (do tej daty ma przyznaną rentę okresową z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i tą datę wskazali biegli sądowi w ostatniej z opinii uzupełniających – k. 95 akt sprawy) .

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 i 2 sentencji .

W punkcie 2 wyroku Sąd zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy zaistniały podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego. Biegli wydali opinie w oparciu o ten sam materiał dowodowy , jakim dysponował (na etapie postępowania orzeczniczego) organ rentowy. Gdyby zatem pozwany (lekarze orzecznicy ZUS) dokonali prawidłowej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej i jego przekładania się na zdolność w/w-nej do pracy , nie byłoby potrzeby inicjowania postępowania sądowego .

Sędzia Maciej Flinik